

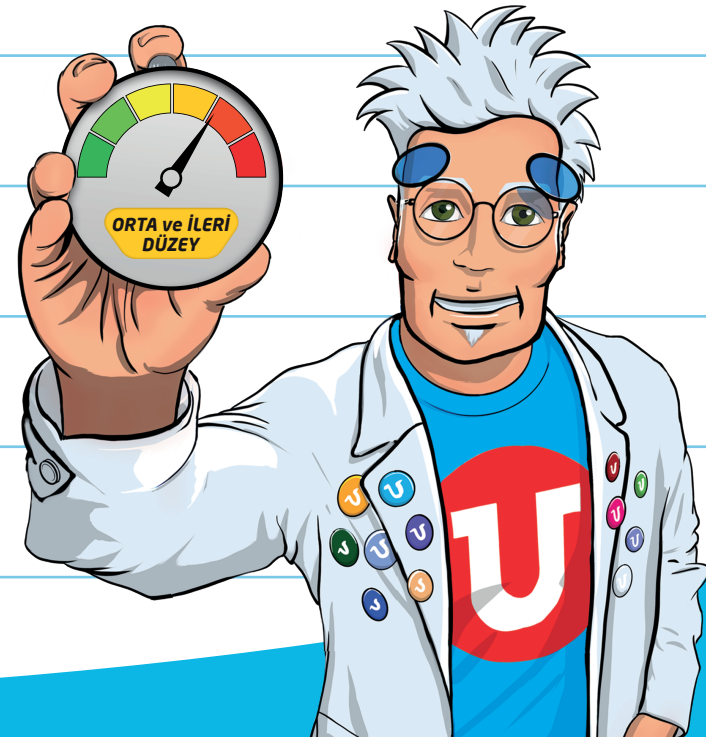

TYT Orta ve İleri Düzey Dil Bilgisi Soru Bankası

Fiilimsi (Eylemsi)

RAMAZAN EFE AY

FIİLİMSİLER

Fiilimsi ne demektir?

Geldi

FIİL

Gelen

FIİLİMSİ

Ortak Özellikler:

1. Fiilimsiler, fiilden türeyip hareket bildirir.
2. Fiiller gibi olumsuz yapıdır.

Farklı Özellikler:

1. Fiilimsiler çekimlenemez, fiilimsiler çekimli fiil değildir.
2. Fiilimsiler, cümlede isim, sıfat ve zarf göreviyle kullanılabilir.

Fiilimsiler, fiilden isim yapım ekidir.

Bir sözcüğün fiilimsi olabilmesi için mutlaka fiilimsi eklerinden birini alması gerekir.

İsim-Fiil (Ad-Eylem)

ma-y-ıŝ-mak

Dikkat!

İsim fiil aynı zamanda'dır.

Sıfat-Fiil (Ortaç)

an-ası-mez-ar-dik-ecek-miş

Bağ-Fiil (Zarf-fiil, Ulaç)

Kenyalı maden dağında

İnce ip arak dıkça

Asiye güle güle durmaksızın koştu.

UZMAN: ayrıca diye, geçe, kala sözcüklerinde de bağ-fiil

İsim-Fiil (Ad-Eylem)

ma-y-ış-mak

→ Ağlamak yakışmıyor o güzel gözlerine.

→ “Bir çocuğun gülüşüdür mutluluk.

Ya da bir kedinin kuyruğunu kovalaması.

→ Evin büyüklerinden biri oturması için ona yer gösterdi.

★ İsim-fiiller, isimlerin aldığı hâl, iyelik ve çoğul eklerini alabilir.

→ Onun da şarkı söyle - me - s - i - n - i istiyoruz.

Kilittaşı Bilgi:

Benzer eklerle karıştırma, aman haa!

- *Gazeteyi şimdi okuma, sonra okursun.*
- *Okuma saatini dört gözle bekliyoruz.*

Kilittaşı Bilgi:

- ★ *İsim-fiil ekini alan sözcükler, bazen kalıcı ad olabilir.*
- *Adamın çocuğu dövmesine çok kızdık.*
Çocuğun dövmesi herkesin dikkatini çekiyordu.
- *Birine danışması gerekiyor.*
Bu iş yerinin danışması nerede?
- *Canım yemek yemek istemiyor.*

Sıfat-Fiil (Ortaç)

an - ası - mez - ar - dik - ecek - miş

Sıfat fiilin 2 görevi vardır: 1.si> Sıfat görevinde kullanılır.

2.si> Adlaşmış sıfat-fiil görevinde kullanılır.

Benzer eklerle karıştırmama!

→ Gideceğim bu şehirden artık.

Gideceğim herkes tarafından biliniyor.

- Sana dar gelmeyecek makberi kimler kazsın?
- Atamızın açtığı yoldan gidiyoruz.
- Herkes sevdiğine kaybeder.
- ★ Sıfat-fiil ekini alan sözcükler, bazen kalıcı ad olabilir.
- Her yazar, kendinden söz eder.
- Adam, kendi geçmişini hatırlamıyordu.

Bağ-Fiil (Zarf-Fiil, Ulaç)

→ Kenyalı maden dağında

İnce ip arak dıkça

Asiye güle güle durmaksızın koştu.

Zarf-fiil; fiile ve fiilimsiye sorulan **nasıl** ve **ne zaman** sorularına cevap veren fiil soylu sözcüklerdir.

Kilittaşı Bilgi:

Bağ-fiilden sonra herhangi bir ek gelmez.

★ Doyunca, tıksırınca, çatlayıncaya kadar yiyin.

Örnek

- Zil çalınca koşarak dışarı çıktı.
- Seni andıkça gözlerim dumanlanır.
- Yürüyorum, arkama bakmadan yürüyorum.

Dikkat!

- Arkadaşlarla görüşmeden bir şey diyemem.

Bugünkü görüşmeden ne sonuç çıkacak?

★ “*diğında, diğinde*” bağ-fiil eki ile sıfat-fiil eki “*dığı, diği*” karıştırılmamalıdır.

★ Şiir yazdığıında dünyayı unuttur.

Onun yazdığıında ilginç bilgiler var.

→ Ağlaya ağlaya döndüm eve.

→ Bulutlar ağlıyor güneş gitti diye.

“ken”

★ Kendinden önce mutlaka fiil çekim eki kullanılmalıdır.

→ Konuşurken gözlerimin içine bakardı.

★ Yol yakırken dönelim.

Yan cümle sayısı sorulduğunda yüklem dışındaki fiilimsiler sayılır.

→ TV'ye ayırdığınız vakti sınırlayıp kitap okumaya vakit ayırırsınız.

Yan cümlenin görevi nasıl bulunur?

→ Havaaların düzelmesini dört gözle bekliyorlarmış.

SORU

- I. Altıyı on geçe havalimanına giriş yapmıştım.
- II. Matematik kitabını beraber inceleyelim diye bana teklifte bulundu.
- III. Dondurmasını elinden kapınca arkadaşına bağırmaya başladı.
- IV. İnsanlara merhamet etmeyene Allah merhamet etmez.
- V. Zamanı geldiğinde sorulması gereken hesabı sormak, kişiyi manen rahatlatacaktır.

Numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıda verilenlerden hangisi **yanlıştır**?

- A) I. cümlede zaman zarfı göreviyle kullanılan zarf – fiil grubu vardır.
- B) II. cümlede çekimli fiil ve fiilimsi kullanılmıştır.
- C) III. cümlede fiilimsinin kalıplaşarak isim olmasına ve ad – eyleme örnek vardır.
- D) IV. cümlede haber kipiyle çekimlenmiş eylem vardır ama adlaşmış sıfat – fiil yoktur.
- E) V. cümlede ad – eylem grubunun içinde farklı türde fiilimsiler yer almıştır.